

משה חיים פלח

בענין שיעבודא דר' נתן

איכו וכל שיעבודיה דומיא דמכירת שטרות] ויעוין עוד
צ"ן צסוגין ולקמן צסוף מכילתין (סב א מדפ"ר) צשס
הרשצ"א.

אך יעוין בקל"ח (סי' פו סק"א) דעמד לשיעת הרא"ש
צתשו' (כלל ע"ט ס"ה) דפליג וסצירא ליה דאס שיעצד
שטרו צאגצ לחוצו משתעצדי אלמא צני גוציינא ניכו
[ויעוין עוד צתשו' הרא"ש (כלל ע"ה ס"ג) דכתב וז"ל אני
אומר שאף לדברי רבינו חננאל דסצירא ליה דאותיות
לא מקנו צאגצ מודה הוא דמשתעצד צאגצ, דמלינו
צמקום אחר חילוק צין מכירה לשעצוד דיותר צקל אדם
משעצד נכסיו ממה שמוכרם, דקיי"ל דאקני מועיל
ומשתעצד נכסים שעתיד לקנות ואינו יכול למכור
נכסים שעתיד לקנות. וכיון שיכול לשעצד דצר שאינו
עתה צידו כל שכן שיכול לשעצד שעצוד שיש לו על נכסי
הלוה צאגצ צלא כתיבה ומסירה, הילכך שטר שהיה לו
לשמעון על ראוץן נשתעצד ללוי ואף אס נתנו שמעון
לאחר לוי גוצה ממנו עכ"ל ונת' עוד צמקו"א] דאכתי
קשיא קושית הרשצ"א למאי צעינן לדין שיעצודא דר'
נתן.

והביא הקל"ח דברי הש"ך (סי' קא סק"ג) דכתב לדחות
דברי הרשצ"א, דאה"נ שערות משתעצדי
מדאורייתא, אלא דאי משום הא אכתי מלי למחול אך
כיון דאיכא שיעצודא דר' נתן לא מלי למחול יעו"ש, אך
תמה הקל"ח דנהי דמדרכנן דאין גוצין מטלטלין
מלקוחות, אך מדאורייתא ליכא חילוק צין מטלטלין
למקרקעי ואף ממטלטלי דלקוחות גוצין מדאורייתא
[כן נקט הקל"ח צכוונת הרשצ"א (קידושין סט)
והאחרו' נחלקו צזה ויעוין משנ"ת צפרק הכותב
וצכ"ד צענין שיעצודא דמטלטלין א"כ אף אי מחל
החוצ אינו אלא כמכר את החוצ ללוה, ומדאורייתא גצי
מינייה.

והנה הקל"ח נקט דמחילה דמיה למכירה לענין זה,
ואי מדאורייתא גוצה ממטלטלי דלקוחות, ה"נ
מלי למיגצי מן הלוה אף אחר המחילה, אך לכאורה יש
לדון צזה, דצכל מכירה הרי אחר המכירה נמלא הממון
המשועצד צרשות הלוקת, אך צמחילה הרי ע"י

א"ר יהודה אמר רב האומר שטר אמנה הוא זה אינו
נאמן דקאמר מאן אילימא דקאמר ליה פשיטא כל
כמינייה ואלא דקאמר מלוה תצוא עליו צרכה אלא
דקאמרי עדים אי דכתב ידם יולא ממקום אחר פשיטא
דלא מהימני ואי דאין כתב ידם יולא ממקום אחר אמאי
לא מהימני, אמר רבא לעולם דקאמר ליה וכדרב הונא
דא"ר הונא אמר רב מודה צשטר שכתבו אין לריך לקיימו
אציי אמר לעולם דאמר מלוה וכגון שחצ לאחרים וכדרכי
נתן דתניא רבי נתן אומר מנין לנושה צחצירו מנה וחצירו
צחצירו מנין שמוליאין מזה ונותנין לזה תלמוד לומר ונתן
לאשר אשם לו כו', והנה כצר עמדו הראשונים צסוגין
וצפרק האשה נקנית (עו א) דלמאי צעינן קרא לדין
שיעצודא דרבי נתן, ואמאי אינו גוצה מן החוצ כשם
שגוצה משאר נכסי הלוה.

והרשב"א (קידושין שס צבשמעות וצתשו' צכ"ד, ע" ח"א סי'
תתקי"ד תתקכ"ע אף קי"צ) הוכיח מהכא
דשטרות לאו צני גוציינא ניכו דמילי ניכו ואין גופן
ממון, וז"ל הרשצ"א (קידושין סט) ומדרכנן דפליגי עליה
שמעינן דראוץן שלוח מנה משמעון והלוה ליהודה אין
נכסי יהודה משועצדים לראוץן מדין שעצוד דהא
שעצודא דאורייתא היא ואפילו הכי לרבנן אין מוליאין
מיהודה ונותנין לשמעון ורבי נתן נמי לא קאמר אלא
מדחדיית רחמנא לאשר אשם לו הא מדין שעצוד לא, ואי
אפשר לומר דהכא צשעצודא אי ישנה מדאורייתא או לא
פליגי מדלא מייחו לה צשלהי צצ"צ דאיפליגו התם
אמוראי צבה אי מדאורייתא או לא, ואס תאמר ועעמא
מאי, יש לומר משום דאין שעצוד חל אלא על נכסי ליה
ממש הא צנכסים שנשתעצדו ללוה שאין גופן ממון של
לוה לא וכדין מכר והקדש שאין אדם מוכר ולא מקדיש
מלוה שיש לו על אחרים דצר תורה כדאיתא צפ' מי שמת
(קמח א) וצצ"ק פרק הגוזל, ומכירת שטרות מדרכנן היא,
ומעמד שלשתן הלכתא צלא עעמא היא, והיינו דאמרינן
צפרק האשה שנתאלמנה דנאמן מלוה לומר שטר אמנה
הוא זה למאן דלית ליה דרבי נתן משום דלא חשצינן ליה
כחצ לאחרים הואיל ולא נשתעצד לו לא מדין שעצוד ולא
מדרכי נתן עכ"ל [וצתשו' (סי' תתקכ"ט) הוסיף הרשצ"א
דאפילו את"ל דכשם דתיקנו מכירה צשטרות ה"נ תיקנו
דמלי לשעצדם צפירוש מ"מ צעי למיכתב ליה משעצד לך

[ויעוין שם היטב ויעוין עוד צרשצ"א וצרא' לעיל שם (ה ז) ואכמ"ל].

והנה האחרו' דנו אי מחילה הויא הקנאה או סילוק, ויעוין צריטצ"א (קידושין עז א) ולקמן שם (יע א) ויעוין צמחנה אפרים (הל' זכיה מהפקר סי' יא) דין אי מהני מחילה בעל כרחו של הלוח ותלה אי הויא הקנאה או סילוק יעו"ש, ומ"מ אפילו אי נימא דעשיית המחילה הויא צדרך הקנאה, מ"מ ע"י המחילה פקע החוב, אך לא חשיב דאיכא השתא ממונו של המלוח ציד הלוח ואכמ"ל.

המחילה פקע החוב, וליכא ממון המלוח צרשות הלוח, וקי"ל (קידושין ו ז, מז א) דהמקדש צמלוח אינה מקודשת [דאם מחל לאשה על מלוח וקידשה צזה אינה מקודשת] ומשום דמלוח להולאה ניתנה, ואעפ"כ מצוחר צפרק האיט מקדש (שם מז ז) דהמקדש צמלוח דאחרים מעיקרא דדינא מקודשת, ויעוין צרשצ"א (שם מז ז) דצוחר וז"ל שער חוב דאחרים, אף על גב דאף היא ניתנה להולאה אלל האחרים מ"מ כיון שהוא מוליא השעבוד מרשותו ומכניסו לרשותה הו"ל כנותן פרוטה מידו לידה, ולא דמי למלוח שעמה דאז אינו מכניס לרשותה דצר מחודש ששעבודה צידה היה עכ"ל